

Załącznik Nr 1 do Uchwały
Nr XV/90/2015 Rady Gminy
Lipusz z dn. 28 grudnia 2015 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
na rok 2016**

Wstęp

I. Podstawa prawna

II. Diagnoza problemu

III. Cel i zadania programu

IV. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu

V. Zasady wynagradzania członków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu

Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2016 (zwany dalej Programem) określa sposób realizacji zadań własnych gminy wynikających z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. 2015 r. poz. 1286 ze zm.). Zgodnie z treścią ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie wszelkich działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do kompetencji na poziomie samorządu gminy.

Do właściwości gminy w tym zakresie należą w szczególności następujące obszary:

- (1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- (2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- (3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- (4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- (5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych i prowadzenie profilaktyki związanej z uzależnieniem od środków psychoaktywnych a także przeciwdziałania zjawisku przemocy wymaga kompleksowego współdziałania szeregu instytucji: oświaty, policji, pomocy społecznej i służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości a także administracji.

W Gminie Lipusz koordynacją realizacji zadań i rozwiązywaniu problemów związanych z uzależnieniem od alkoholu zajmują się: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu, Interdyscyplinarny Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Urząd Gminy w Lipuszu, Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu, Dyrektorzy wraz z kadrą pedagogiczną szkół podstawowych, gimnazjum oraz przedszkola, a także szkół ponadgimnazjalnych mających siedzibę w powiecie kościerskim, Komenda Powiatowa Policji w Kościerzynie, Posterunek Policji w Dziemianach, Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia, Poradnia Odwykowa w Kościerzynie, Prokuratura Rejonowa w Kościerzynie, Sąd Rejonowy w Kościerzynie, Kościół Katolicki oraz inne podmioty, którym zlecane będą zadania GPPiRPA Gminy Lipusz.

I. Podstawa prawna i merytoryczna regulująca zagadnienia z zakresu rozwiązywania i przeciwdziałania alkoholizmowi

- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1286 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 ze zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 163 ze zm.)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 ze zm.)

- i inne przepisy, wytyczne w wyżej wymienionym zakresie między innymi rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

II. Diagnoza problemu

Przygotowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Gminy Lipusz na 2016 rok zostało poprzedzone diagnozą problemów uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Lipusz. Dane zawarte w poniższym raporcie pochodzą z informacji uzyskanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu oraz Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipuszu.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu o podjęcie interwencji w sprawie osoby nadużywającej alkoholu wpłynęło:

Tabela nr 1

Rok	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r. (stan 30.11.2015 r.)
Wnioski *	8	12	9	2

Źródło: Dokumenty GKRPA w Lipuszu

* Wnioski o podjęcie działań

Wobec wszystkich złożonych wniosków zastosowano dalszą procedurę wynikającą z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipuszu przedstawia tabela.

Tabela nr 2

Rok	2012 r.		2013 r.		2014 r.		2015 r. (stan 30.06.2015 r.)	
Powody przyznania pomocy: alkoholizm	Liczba rodzin	Liczba osób *	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób
	6	26	16	54	19	33	2	5

Źródło: Sprawozdania OPS w Lipuszu

* Liczba osób w rodzinach

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2016 rok w Lipuszu skierowany jest głównie do mieszkańców gminy Lipusz, w szczególności do dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych, gimnazjum szkół ponadgimnazjalnych a także ich rodziców ale również do wszystkich zainteresowanych problematyką. W trakcie realizacji Programu w 2016 roku przewiduje się prowadzenie dalszej działalności edukacyjnej na rzecz dzieci i młodzieży.

III. Cel i zadania programu

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest prowadzenie profilaktyki i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez dążenie do ograniczenia występujących na terenie Gminy Lipusz problemów uzależnień wśród mieszkańców oraz ich negatywnych następstw w szczególności zmniejszenie skutków przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zapobieganie oraz częściowe usuwanie skutków uzależnienia od alkoholu, a także negatywnych skutków przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie negatywnych czynników i nieprawidłowości wpływających na życie rodzinne na skutek nadużywania alkoholu i przemocy w rodzinie.
3. Planowe wykorzystanie nowoczesnych form wsparcia i działań profilaktycznych kierowanych w szczególności do dzieci i młodzieży w zakresie uzależnienia od alkoholu i przemocy w rodzinie.
4. Współpraca z instytucjami zajmującymi się problem uzależnienia i przeciwdziałania przemocy umożliwiającymi efektywniejsze prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.
5. Przeciwdziałanie naruszeniom prawa w związku z prowadzeniem sprzedaży napojów alkoholowych.
6. Podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób zajmujących się zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów związanych z uzależnieniami od alkoholu a także przygotowania w zakresie eliminowania negatywnych skutków przemocy w rodzinie.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin oraz dla osób doznających przemocy:
 - motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i współuzależnionych do podjęcia psychoterapii, kierowanie do leczenia specjalistycznego;
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia;
 - udzielania wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym poprzez uczestnictwo w grupach wsparcia;
 - rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy;
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej;
 - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb instytucji;
2. Dofinansowanie realizacji programów rehabilitacji dla osób uzależnionych po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia lub programach ograniczających picie alkoholu.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Finansowanie zadań realizowanych przez Świetlicę działającą przy Zespole Szkół w Lipuszu prowadzonej w formie opiekuńczo- wychowawczej;
2. Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, m.in. opracowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno- edukacyjnych dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy;
3. Podnoszenie kompetencji w formie szkoleń i warsztatów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmujące m.in. zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji doznawania przemocy w rodzinie, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc oraz dotyczących obowiązujących procedur (w tym „Niebieska Karta”) a także profilaktyki uzależnień;
4. Udział przedstawiciela GKRPA w Lipuszu w pracach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
5. Podejmowanie interwencji w rodzinach, gdzie występuje przemoc poprzez wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” i udzielanie pomocy przy współpracy z innymi instytucjami i jednostkami organizacyjnymi;
6. Usprawnienie współpracy i przepływu informacji między przedstawicielami różnych służb: współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej w Kościerzynie oraz z instytucjami tworzącymi system pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem a w szczególności ofiarom przemocy domowej – koordynowanie działań poprzez współpracę z Komendą Powiatową Policji, Posterunkiem Policji w Dziemianach, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Prokuraturą Rejonową w Kościerzynie, Zespołem Kuratorów Sądowych, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami, organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży – w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć.

1. Współpraca z placówkami oświatowymi i opiekuńczo- wychowawczymi w zakresie realizacji programów profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży (dofinansowanie działań realizowanych w zakresie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, dofinansowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży związanych z tematyką profilaktyczną, wspieranie działań profilaktycznych w szczególności sposób eksponujący szkodliwość alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych)
2. Dofinansowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców na bazie programów profilaktycznych;
3. Współpraca w zakresie realizacji środowiskowych programów profilaktycznych;
4. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych;
5. Wspieranie realizacji pozalekcyjnych zajęć sportowych;
6. Prowadzenie interaktywnego systemu informacji o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych;

7. Udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich z zakresu profilaktyki problemów alkoholowych, promujących zdrowy styl życia,
8. Prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych;
9. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym w formie badań, sondaży pozwalających ocenić aktualny stan problemów alkoholowych na różnych płaszczyznach.

Zadanie 4

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu:

1. Koordynowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy, poprzez przyjmowanie zgłoszeń o osobach nadużywających alkoholu;
2. Przeprowadzanie rozmów motywująco- ostrzegawczych podczas posiedzeń GKRPA w Lipuszu;
3. Prowadzenie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego,
4. Dofinansowanie programów rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych, po zakończonych programach psychoterapii uzależnienia;
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia odwykowego;
6. Kierowanie na badania przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia, kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego z siedzibą w Kościerzynie;
7. Opracowywanie dokumentacji wymaganej przy kierowaniu wniosku do Sądu;
8. Zakup materiałów edukacyjnych oraz dystrybucja wśród określonych grup adresatów;

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych poprzez wsparcie materialne podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przemocy;

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. Podejmowanie działań edukacyjnych, kontrolnych i interwencyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu poniżej 18 roku życia;
2. Przeprowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zgodzie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
3. Przestrzeganie limitu stałych punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.
4. Zobowiązanie podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych do umieszczenia w widocznym miejscu tabliczek informacyjnych o zakazie sprzedaży alkoholu i przestrzegania tego zakazu m. in.: osobom, których stan wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, zakaz spożywania napojów alkoholowych w sklepie i jego otoczeniu.

IV. Źródła i zasady finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych są środki finansowe budżetu Gminy Lipusz pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczane i wykorzystane na inne cele. Zasady finansowania poszczególnych zadań określają Rekomendacje Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania finansowania gminnych programów profilaktycznych i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wytyczne Krajowego Biura Do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.

Powyższe środki gromadzone są w budżecie gminy:

w dziale 85 – ochrona zdrowia,

w rozdziale 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi;

W 2016 roku na wydatki związane z realizacją Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych planuje się przeznaczyć kwotę 53 500,00 złotych.

V. Zasady wynagradzania członków GKRPA w Lipuszu

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipuszu jest organem podejmującym czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

Do zadań realizowanych przez członków Gminnej Komisji należy:

1. Przyjmowanie wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego.
2. Przeprowadzanie rozmów motywacyjnych z osobami uzależnionymi.
3. Prowadzenie dokumentacji związanej z procedurą leczenia odwykowego.
4. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży zgodnie z obowiązującymi przepisami.
5. Kontrolowanie punktów sprzedaży napojów alkoholowych na wniosek Wójta Gminy, mieszkańców Gminy oraz z własnej inicjatywy i sporządzanie na ich podstawie protokołów.
6. Udział w posiedzeniach Komisji.
7. Inicjowanie i współuczestnictwo w zadaniach o charakterze profilaktycznym.
8. Realizacja założeń gminnych programów o charakterze zdrowotnym, profilaktycznym i społecznym.

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach komisji posiedzeniach, kontrolach, które ustala się w wysokości:

- 1) przewodniczący Komisji - 90,00 zł (brutto)
- 2) członek Komisji- 70,00 zł (brutto).

Komisja będzie zbierać się przynajmniej raz na dwa miesiące. Spotkanie może zostać dodatkowo zwołane na wniosek każdego z członków Komisji, o ile wynikną pilne potrzeby. Na posiedzeniach GKRPA prowadzone są rozmowy z osobami uzależnionymi i współuzależnionym, ofiarami i sprawcami przemocy, kompletowane są dokumenty do Sadu Rejonowego, Prokuratury i Policji oraz wydawane są opinie dotyczące zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości oraz uchwałami Rady Gminy Lipusz.

Podstawą wynagrodzenia członków Komisji są protokoły z posiedzeń GKRPA i kontroli punktów sprzedaży alkoholu wraz z listą obecności.

Przyjmuje się zasady zwrotu kosztów podróży służbowych tj. podróży związanych z wykonywaniem funkcji członka GKRPA w Lipuszu według zasad uregulowanych Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie zasad ustalenia oraz wysokości należności przysługującym pracownikom z tytułu podróży służbowych na obszarze kraju (Dz. U. z 2002 r. Nr 236, po. 1990 ze zm.)

Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowych (delegacje) członków Gminnej Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określonych w niniejszym Programie.